

Lokalhistorisk Forening for Vintersbølle/Nyråd

Præstetoften 26 – 4735 Mern

nyraad@vinterhistorie.dk

www.vinterhistorie.dk - www.bevaerterhuset.dk

Foråret og sommerens arrangementer 2022:

Mandag den 31. januar kl. 19.00-21.30	Kulturaften i Kulturarkaden Pianist Svetlana Langhoff - Børnenes klaverunivers og kvinder i romantisk klavermusik
Mandag den 28. februar kl.19.00-21.00	Kulturaften Lisbeth Knudsen – Vævning - min Hobby
Mandag den 28. marts kl.19.00-21.00	Generalforsamling Generalforsamling
Mandag den 25. april kl.19.00-21.00	Kulturaften Niels Fog - Fra Købmandsgaard til supermarked
Mandag den 30. maj kl.19.00-21.00	Kulturaften Vi går til Kong Valdemars Plads og bagefter til Beværterhuset, hvor der er kaffe og kage
Søndag den 5. juni kl. 9.00-11.00	Pinseåbent i Beværterhuset Vi mødes til morgenkaffe og brød.
Alle søndag i juli og søndag den 1. august kl.14.00-16.00	Søndagsåbent i Beværterhuset Nyd kage og kaffe i vores skønne skov

Da vi ikke udsender opkrævninger om kontingent minder vi om at du kan betale for 2022 kontant på møderne eller via en bankoverførelse. Indbetalingen imødeses gerne senest 15. marts 2022.

Kontingent kr. 100,00 pr. husstand kan indbetales på konto:

Reg.nr.: 0040 og Konto.nr.: 6874516528

Nyhedsbrev december 2021

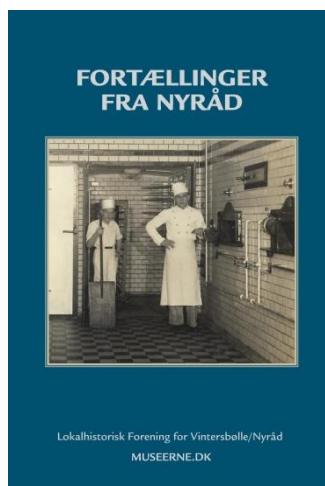
Så går 2021 så småt på hæld og vi mindes de gode arrangementer vi har holdt det sidste halve år. Vi nød både de gode og mindre gode sommerdage i Beværterhuset til søndagsåbent. I august tog vi ud af huset og besøgte Hjalet, hvor Carsten Koch fortalte om Hjalets historie og dens beboere gennem tiden. Der var mere end fuldt hus, men det lykkedes på fornem vis, at få plads til alle gæster i salen. I september blev vi mere kloge på vores 'alles' Vintersbølle Skov, da gods-ejer Anne-Sophie luel kom og fortalte om skoven og de aktiviteter der finder sted. Vintersbølleskoven besøgte vi igen til 'Kend din skov', hvor vi tog ud i skoven og fejrede efterårsskoven med åbent hus ved Theisens Papirværk, Beværterhuset og FDF-hytten. Sidst i oktober trak Niels Holscher os med ind i den hemmelige verden omkring Skovkarlene, hvor han fortalte sin egen historie som Skovkarl. Beværterhuset holdt sit sidste åbent hus-arrangement for i år, da der var juleåbent den 20. november. Flemming Kruse sluttede året af med et meget spændene foredrag om Kulsbjergs natur og forsvarets arealer.

Vi ønsker en glædelig jul til alle medlemmer og deres familier og ser frem til at mødes igen i det nye år til nye spændene historier, fortællinger og ture sammen.

Bestyrelsen

Den perfekte gave - Fortællinger fra Nyråd

'Fortællinger fra Nyråd' er en samling fortællinger om hverdagslivet i Kulbjerg og Nyråd gennem tiderne. Vi har samlet en række fortællinger fra personer og om steder.

'Fortællinger fra Nyråd' er på 86 sider og koster 150 kr. Bogen kan købes ved henvendelser til Lars Lyngskov tlf.: 25 21 55 75 eller Anne-Marie Jacobsen på tlf.: 20 73 77 28. Desuden kan 'Fortællinger fra Vintersbølle' fra 2010 også stadig købes. Den koster 100 kr.

Smugkik på næste års foredrag

I det kommende forår skal vi opleve tre interessante personer der kommer og deler ud om deres viden og historier indenfor musik, vævning og erhverv. Lisbeth Knudsen som er med i Sydsjællands Tekstil-laug, hvor der arbejder med kunsthåndværk, vil føre os ind i en verden af smukt tekstilhåndværk. I kan på billedet her se noget af Lisbeths arbejde.

I januar drager vi til Kulturarkaden i Vordingborg, hvor Svetlana Langhoff sammen med et par gæster fra Vordingborgs kulturliv vil fortælle om, hvordan det var at være barn og kvinde i 1800-tallet og begyndelsen af 1900-tallet i musikhistorisk kontekst.

Da man "isede" på Hulemosesøen.

Afskrift af artikel bragt i Vordingborg Dagblad 24. november 1979 og underskrevet "Mejeristen". Du kan finde denne og flere historier på vinterhistorie.dk

Der findes vel næppe ret mange her i landet, som kender begrebet "at ise". Det hører formentlig fortiden til.

I "gamle dage", hvilket i denne forbindelse vil sige tiden, før kølemaskinerne holdt deres indtog, måtte man skaffe sig de fornødne kuldereserver på anden vis. Og det kunne man. Man "isede". Som barn har jeg oplevet dette, der som meget fra den tid var en interessant og malerisk oplevelse. Når det satte ind med streng frost – og det synes man vel altid at erindre fra barndomstiden, at det gjorde det hver vinter – således at isen var blevet af passende tykkelse, var det tid at begynde isningen. Det var det stedlige mejeri "Nyraad Andelsmejeri", der lod det foretage, idet der ved smørfremstillingen benyttedes is til afkøling i sommertiden.

Det fornødne mandskab og køretøjer – vel som oftest hestetrukne slæder af passende størrelse – mobiliseredes for at få "Ishuset" fyldt op med ferskvandsis. Det begyndte med, at man – med økser – huggede hul i isen, således at man med en issav kunne save isen ud i passende flager. Issaven var efter min erindring en "skovsav" med håndtaget på tværs, og med en passende vægt i den part, der var under vandet, for at klingens skulle holde sig lodret under vandet, og ligesom trække med som kontravægt. De afsavede flager – der vel var en lille meter i kvadrat – blev lempet op ved hjælp af brandhager, og så kom vi drenge ind i billedet. Vi fik lov til at være med til at kure dem over isen ind til bredden, hvor køretøjerne holdt. Imidlertid blev isen så tyk, at slæderne med heste kunne køre helt ud til isranden, og det lettede arbejdet noget.

Hvor længe det varede at fylde ishuset, har jeg ingen klar erindring om, men det varede i hvert fald flere dage. Ishuset var en særlig bygning med et rum, der var dobbeltvægget. Hulrummet var fyldt op med tørvesmuld, der er stærkt isolerende. Nej, isolation er ikke en "nymodens" opfindelse. Opbevaringstiden for isen var af naturlige grunde mindst et år, og i milde vintre mere.

Tidspunktet for ovenstående oplevelse, der er set med barnets øjne, men forhåbentlig ret korrekt, er mellem 1924 og 1926. I 1927 kom jeg i lære på mejeriet, og da var kølemaskinen og dertil hørende anlæg i brug, og isningen "en saga blot".